

HET GAT

Øyvind Torseter
De Harmonie
door Tine Verachten

OVER DE MAKER

Øyvind Torseter is een gelauwerd illustrator in Noorwegen. Hij ontving de Bologna Ragazzi Award en werd genomineerd voor de ALMA en de Hans Christian Andersen Prijs en is in vele landen vertaald. *Het gat* is Torseters eerste eigen prentenboek dat vertaald werd in het Nederlands. Eerder verschenen er al illustraties van zijn hand in *Bruno wordt een superheld*. Hij combineert traditionele en digitale technieken en experimenteert graag met grafische effecten (zoals in dit boek!).

Bron: www.deharmonie.nl - en.wikipedia.org

1. VOOR HET LEZEN

Materiaal:

- Stevig wit papier
- Schaar
- Stiften

Geef elk kind een blad papier met in het midden een klein gat, zoals in het boek (je kan het gat vooraf het makkelijkst knippen door het papier dubbel te vouwen en een halve cirkel uit te knippen). Zeg dat je de papieren zo toevallig gevonden hebt, maar dat je het zonde vindt om ze weg te gooien. De kinderen kunnen er best nog een tekening op maken.

Bekijk daarna samen met de kinderen de verschillende tekeningen en vergelijk. Laat ze vertellen wat ze hebben getekend. Wie van de kinderen heeft 'het gat' geïntegreerd in zijn/haar tekening en er iets rond getekend?

Laat dan het boek zien. Opnieuw een gat in het midden. Laat de kinderen de voor- en achterkant goed bekijken. Hebben ze een idee waarover het verhaal zou kunnen gaan?

2. TIJDENS HET LEZEN

Laat de kinderen in het begin van het boek bij elke tekening vertellen wat ze zien:

- Wat doet het personage daar?
- Wat gebeurt er?
- Hebben we een boek gekregen dat 'stuk' is?
- Wat is dat gat?

Tot het mannetje in het boek het gat opmerkt!

- Hoe reageert het mannetje?
- Wat vindt hij van het gat?
- Hoe kan het dat het daarna steeds verschuift en bv. plots de deur van een wasmachine is en daarna in de grond zit?
- Vinden de kinderen dit grappig, verontrustend, irritant...?

Laat tijdens het voorlezen (als het mannetje het labo opbelt) de frustratie en verontrusting die ook uit de illustratie blijkt, duidelijk horen in je stem: zenuwachtig, stamelen.

- Denken de kinderen dat het mannetje erin geslaagd is om het gat te vangen in de doos? Want de eerste keer loopt dit mis (gat is nadien te vinden in de kleerkast). En als hij buiten stapt, zit het gat in de deur...

Wanneer het mannetje op stap gaat met het gat naar het labo: laat de kinderen de illustraties goed bekijken en benoemen waar het gat zich bevindt.

Als het mannetje op de bus zit, checkt hij eens of het gat nog steeds in de doos zit. Vooraleer je deze illustratie toont, kan je nog eens vragen of de kinderen denken dat het gat er nog inzit.

- Waarom denken ze van wel/niet? Want in de vorige illustraties zagen we dat het gat zich op alle mogelijke plaatsen schuilhoudt...

Het is erg grappig als blijkt dat het gat – waarschijnlijk tegen alle verwachtingen in – er toevallig nog zit op het moment dat het mannetje de doos opent!

- Hoe kan dit?

Ook als de vrouw van het labo in de doos kijkt, gebeurt er iets bijzonders: het gat bevindt zich bovenaan in de buis, maar toch lijkt de vrouw het gat te zien in de doos. De man van het labo kijkt verbaasd in de (lege) doos.

- Zou de vrouw mee in het 'complot' zitten?
- Welke testen voert ze allemaal uit op het gat?

Dan volgt de climax van het boek: is het mannetje nu eindelijk van het gat verlost? Het einde geeft voldoende stof tot nadenken en praten!

3. NA HET LEZEN

Illustraties

Er wordt heel weinig kleur gebruikt (enkel geel en blauw) en ze zijn heel eenvoudig: enkele, zwarte lijnen en er is bijna niets ingekleurd. De eerste illustraties zijn ook erg 'leeg'; later worden ze drukker.

- Wat vinden de kinderen van de illustraties? Vinden ze dit mooi?

Laat hen ook nadenken over hoe dit boek gemaakt is:

- Hoe is de illustrator te werk gegaan?
- Denk je dat hij vooraf een duidelijk verhaal had en wist waar de gaten zich zouden bevinden?

- Of denk je dat hij heel 'spontaan' heeft gewerkt en gewoon, zoals de kinderen daarnet, begonnen is rond een gat in enkele papieren en daarna het verhaal heeft verzonnen?
- En hoe zouden ze dat gat in het boek gemaakt hebben?

Dit vertelt hij er zelf over:

"I wanted to make a very physical book. So I drilled a hole through a lot of sketchbooks and started to draw using the hole through the papers as a starting point. I often start with a visual idea in my books. At first, the ideas were obvious. Then after a while, the ideas got stranger and more interesting. After producing a lot of these sketchbooks, I started working more critically – putting together sequences, maybe adding some new drawings... then turning the sequences into the story. I was a bit nervous about the printing of this book, and about the punching of the hole (after the book was printed, each book had to be holed manually). But everything was fine when I got it from the printer."

Bron: <http://blog.picturebookmakers.com/post/113243009086/oyvind-torseter>

In de bijlage staan foto's van de schetsboeken en het manueel boren van het gat, zodat je kan tonen hoe hij te werk ging.

Vergelijk ook met de andere prentenboeken die al gelezen zijn:

- Wordt daar eerst het verhaal bedacht en geschreven, en pas daarna geïllustreerd?
- Zijn daar de illustraties 'minder belangrijk', wanneer het boeken zijn met veel meer tekst?

Beschouwing

Je kan even stilstaan bij de rol die het gat in dit boek speelt.

- Wie speelt de hoofdrol in dit boek? Het gat of het mannetje?
- Is het gat een personage?
- Ken je nog boeken met bijzondere personages?

Creatieve opdracht

Materiaal:

- Dikke, witte papieren
- Nietjesmachine
- Schaar
- Stiften

Laat de kinderen een vervolg bedenken op het einde:

- Wat gaat er de volgende ochtend gebeuren?
- Hoe zal het mannetje reageren?
- Het gat zat toch in het labo?

Je kan de kinderen dit ook laten uittekenen op papier. En de papieren nadien aan elkaar nieten zodat ze een eigen boekje hebben.

Een andere optie is om de kinderen verder te laten werken op hun tekening uit de inleiding en zelf een heel ander verhaal te verzinnen rond een gat. Op die manier kunnen ze zelf nieuwe mogelijkheden bedenken waar een gat zich kan verstoppen in een tekening.

Vergelijkbare titels

- Pas op! Dit boek bijt / Nick Bromley en Nicola O'Byrne (ill.) (Gottmer)

Juryleden kunnen online op de KJV-boeken reageren.

Ga naar www.kjv.be, klik op 'Welke boeken lezen we' en dan op de groep en het boek in kwestie.